

N:o 130.

Af herr **J. Anderson** i Tenhult, *angående ändring i vilkoren för försäljning af brännvin.*

Under de senare årens riksdagar hafva flera motioner i nykterhetsvänlig riktning blifvit väckta. Bland de längst gående må nämnas den motion, som under n:o 30 vid 1890 års riksdag framkom i Andra Kammaren och i hvilken påyrkades en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag om bränvinstillverkningens successiva upphörande för att efter viss tid t. ex. 10 à 15 år helt och hållet förbjudas för andra än medicinska och tekniska ändamål.

Detta yrkande blef i betänkande den 28 april nämnda år af bevillningsutskottets alla medlemmar, med undantag af motionären sjelf, som afgaf reservation, afslaget.

Då betänkandet den 7 påföljande maj förekom i kamrarna, höjdes ingen enda röst till försvar för motionen eller dess syfte, och således är att antaga, att Riksdagen ej är villig att antaga en lag i så strängt nykterhetsvänlig riktning, som nämnda motion påyrkat.

Under de följande riksdagarna så väl som vid denna hafva flera motioner sett dagen, i hvilka partiella förändringar i bränvinslagstiftningen föreslagits, hvaraf den slutsats kan dragas, att ifrågasvarande lagstiftning för närvarande ej är tillfredsställande samt att förändringar följaktligen äro af behovet påkallade.

Man får ofta höra, ej minst i städerna, att arbetarne sjelfva, äfven sådana som äro begifna på dryckenskap, uttala den önskan, att spirituosaförsäljningsställena skulle, om ej helt och hållet afskaffas, åtminstone till antalet inskränkas, så att krogar med sina vackra skyltar ej stå lockande i hvarje stadsdel man har att passera. Emellanåt och till och med rätt ofta hör man arbetare bestämdt förklara, att om de hade afgörandet i sin hand, skulle lokaler för försäljning af spirituosa snart upphöra att finnas till. Hustrur, mödrar och döttrar uttala sig ännu oftare i samma rigtning.

Betänker man, att det är de styrande inom kommunen, som bestämma öfver utskänkningsställenas antal och rörelsens drifvande, skall man finna det helt naturligt, att de söka åstadkomma så stor vinst som möjligt och sträfvä att drifva rörelsen i så stor omfattning som möjligt. Ty ju större vinsten blir, desto större blir kommunens andel af s. k. bränvinsmedlen, och ju större aktiekapitalet är, desto större blir summan af de till aktiegarne utbetalade räntorna; det förra bidrager direkt, det senare indirekt till att göra de kommunala utskylderna mindre betungande.

Att omsättningens storlek ligger vederbörande om hjertat, saknar man ej skäl att antaga, då man i åtskilliga städer finner, att krogar anordnas ej allenast vid hvarje salutorg, än äfven i städernas öfriga delar, och framför allt i städernas utkanter, der större allmänna vägar tillstöta, eller i allmänhet på sådana platser inom området, hvarest största trafiken råder; äfven på landsbygden, der krogar skola inrättas, väljas för dessa ett läge, som är lämpadt att befordra omsättningen.

Då Riksdagen, såsom ofvan antydes, ej synes vilja vara med om en lagstiftning för hela riket i den omfattning som förut nämnda motion påyrkar, har jag tänkt mig möjligheten af att folket sjelft må erhålla rättighet att inom de olika delarne af landet afgöra huru vida det vill hafva minuterings- och utskänkningsställen inom orten. Detta afgörande kunde ske på det sätt, att alla välfräjdade män och qvinnor, som fyllt 21 år, finge genom omröstning per capita bestämma, huruvida inom kommunen spirituosaförsäljning skulle få ega rum eller icke, samt, om sådan försäljning medgifvits, på enahanda sätt fastställa försäljningsställenas antal; jag tror att många samhällen då skulle befrias från krogrörelse. Men det vore ej nog att stads- och landskommuner, hvarest fråga uppstått om inrättande

af nya eller bibehållande af redan befintliga försäljningsställen, finge utöfva en sådan rösträtt, utan äfven angränsande kommuner och sådana, som äro belägna på visst afstånd, t. ex. på mindre än en mil, borde af lätt insedda skäl ega att deltaga i omröstningen, hvarvid deras röster skulle åtnjuta samma värdeberäkning som den förstnämnda kommunens, hvilken frågan närmast gälde.

Med anledning af hvad jag här anført, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen må besluta, att inga nu befintliga eller ifrågasatta nya spirituosa-försäljningsställen inom en kommun må efter viss tid, t. ex. efter den 1 januari 1894, få utöfva sin verksamhet förr, än sådana omröstningar försiggått, som här ofvan äro antydda.

Stockholm den 24 januari 1893.

J. Anderson
från Tenhult.

N:o 131.

Af herr **J. Anderson** i Tenhult, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och förslag rörande indragning af kammarkollegium.*

Vid den tid kongl. kammarkollegium tillkom och under en längre följd af år var denna institution för de administrativa ärendernas behandling nödvändig; mångfaldiga och viktiga voro de ärenden kollegium då hade att behandla, ej minst sådana som rörde skattläggningar. Under årens lopp hafva visserligen mindre och obetydliga ärenden tillkommit, men deremot flera besvärliga och vidt-